

ønskede at kæde sammen med de forhandlinger, der i øvrigt foregik i udviklingsrunden.

Derfor brød forhandlingerne sammen. Det er de rige landes skyld, heriblandt Danmarks, og derfor er det helt afgørende, at man nu tager skeen i den anden hånd og for alvor kommer med nogle bud på, hvordan man kan komme i gang med forhandlingerne igen, få dem tilbage på sporet, og at de rige lande nu er parat til at yde de indrømmelser, som er nødvendige for at få gang i forhandlingerne.

Alternativet er jo ikke bare en udskydelse af forhandlingerne. Alternativet er jo desværre meget nærliggende, nemlig et sammenbrud i WTO og dermed et fravær af lov og orden på det internationale handelsområde.

Så vi håber meget, at også den danske regering har lært af sine egne og EU-landenes fejltagelser og er parat med et bud, der kan få forhandlingerne tilbage på sporet.

Formanden:

Og så er det udenrigsministeren for at svare på forespørgslerne.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Lad mig sige straks i betragtning af de to indlæg, vi har hørt, at det er alt for forsimplet at tale om, at det er de rige lande, der bærer ansvaret, eller at det er de rige lande, der missede muligheden, herunder den danske regering. Det er en fuldstændig forkert fremstilling af forhandlingsforløbet, og det vil de, som har været derovre, jo også vide.

Der er tale om, at alle missede muligheden, og at alle de grupper, der forhandlede, bærer ansvaret for, at forhandlingerne mislykkedes. Jeg skal vende tilbage til det. Jeg har min klare fornemmelse af, hvorfor det mislykkedes, men det er sandelig ikke kun en gruppe af rige lande, der er skyld i det.

Det er jo, som Kommissæren for Udenrigshandel, Pascal Lamy, sagde efter sammenbruddet i forhandlingerne i Cancún: Vi kunne alle have vundet, i stedet for har vi alle sammen tabt. Og det mener jeg faktisk er den rigtige og præcise beskrivelse af situationen. Spørgsmålet er så, og det er jo det væsentlige: Hvordan kommer vi videre?

For at finde ud af, hvordan vi kommer videre, må vi jo overveje, hvad der gik galt, og så må vi

jo så også overveje, hvad vi i den situation kan gøre fra dansk side, og det er så det, denne debat skal dreje sig om. Og jeg er glad for debatten. Jeg synes, det er klogt, at den debat er blevet rejst.

Den underliggende præmis er, at vi fortsat ønsker en ambitiøs udviklingsrunde og et styrket WTO. Vi ønsker ikke det multilaterale system erstattet af bilaterale aftaler eller af unilaterale skridt.

Men lad os først lige kaste blikket bagud for at være i stand til at se frem. Hvorfor gik det så, som det gjorde?

Den umiddelbare forklaring er rent faktisk, at udviklingslandene ønskede mere af EU med hensyn til handel med landbrugsvarer, end disse ville give. Så kan man selvfølgelig sige, at de skulle have givet mere. På den anden side er der så EU og især andre industrilande, som ønskede mere med hensyn til Singaporeemnerne, som hr. Jørn Jespersen nævnte, som er investeringer, konkurrence, handelslettelser og åbenhed i offentlige indkøb, end udviklingslandene var indstillet på at give.

Det er klart i udviklingslandenes interesse at få regler for investeringer og konkurrence og få ordnede toldforhold omkring handelslettelse, selvfølgelig også om åbenhed i deres egne offentlige indkøb. Men det var de ikke indstillet på, og derfor var den danske position i forhandlingerne, at her skulle vi være fleksible og maksimalt fleksible, når nu udviklingslandene ikke ønskede disse emner debatteret.

Men formanden for forsamlingen, den mexicanske præsident for forsamlingen, konkluderede på baggrund af uenighed omkring Singaporeemnerne, at kløften var for stor.

Forklaringen er imidlertid ikke fuldstændig gjort med Singaporesammenbruddet. Der sporedes faktisk samtidig en manglende politisk vilje til at opnå resultater, og det er jo det alvorlige. Rundt om bordet sad vigtige spillere, som var tilfredse med at holde tingene, som de var, og det var faktisk i høj grad G21-gruppen. Der var ikke tilstrækkelig erkendelse af, at man gennem samarbejde kan opnå bedre fælles resultater.

Kl. 10.15

Jeg efterlyste i min ministertale på Danmarks vegne viljen til samarbejde. Uden vilje til samarbejde er det jo ikke muligt at opnå de nødvendige indrømmelser.

Et andet forhold er jo, hvad vi må se i øjnene, WTO's særlige karakter. WTO er en lille organisation med et svagt sekretariat. WTO dækker meget bredt og er baseret på, at medlemslande-